

Energi- og vassdragsavdelingen
Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 Oslo

Vår ref:#70104/1 Deres ref:04/01719-1 Oslo, 04. februar 2005

Utkast til lov om pliktige elsertifikater - høringsuttalelse

NITO viser til høringsbrevet av 24.11. 2004 på Olje- og energidepartementets nettside, og telefonsamtale med saksbehandler i departementet 28.01. 2005 vedrørende status som høringsinstans og utsettelse av høringsfristen.

Norge står overfor store utfordringer knyttet til energiforsyning og miljøforpliktelser. Forbruket av elektrisitet har de senere årene har økt langt mer enn produksjons- og overføringskapasiteten. Det er behov for en rekke tiltak for å sikre kraftproduksjonen, i forhold til både gasskraft, vannkraft og annen fornybar energi. Etter NITOs syn er et pliktig elsertifikatmarked er godt virkemiddel for å bidra til økt produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder. Det kan gi et viktig bidrag til stoppe investeringstørken og sikre mer strøm i et norsk/nordisk marked med stor forsyningsusikkerhet. NITO mener departementets utkast til lov på dette området i all hovedsak ser godt ut. Noen forhold er imidlertid uavklart. Bl.a. savner vi en avklaring vedrørende ambisjonsnivå og analyse av økonomiske kostnader. NITO har og enkelte innvendinger som vi kommer nærmere tilbake til.

Et norsk-svensk marked for elsertifikater kan utløse betydelige investeringer og økning i produksjonen av elektrisitet fra fornybare energikilder. Et norsk-svensk pliktig elsertifikatmarked er derfor fornuftig. Bl.a. for å unngå konkurransevridninger bør det norske regelverket være mest mulig harmonisert med det svenske. Som departementet påpeker vil imidlertid et bredt internasjonalt system bidra til et mer velfungerende marked. På sikt bør et norsk-svensk marked for elsertifikater utvides til et nordisk og europeisk marked. Både forbrukere og produsenter vil være tjent med et bredest mulig marked, både i forhold til systemets effektivitet og prisutvikling for forbrukerne. NITO mener derfor norske myndigheter bør være en pådriver for å utvikle et harmonisert internasjonalt marked.

Et teknologinøytralt pliktig elsertifikatmarked – som departementet foreslår - vil være bedre enn det tidligere norske systemet med kombinert investerings- og driftsstøtte rettet kun mot vindkraft. NITO er tilfreds med at elsertifikatmarkedet skal være et alternativ til dagens virkemidler for de aktuelle teknologiene. Det innebærer at ingen teknologier gis urimelige fordeler i systemet.

Departementet vektlegger i sitt utkast at elsertifikatorordningen ikke skal redusere grunnlaget for verdiskapning i Norge eller motivere til dårlig utnyttelse av verdifulle naturressurser. NITO ser positivt på dette. En teknologi- og størrelsesnøytral løsning bidrar til økt produksjon av elektrisitet fra fornybar kraft på en effektiv måte - ved at de mest prisgunstige prosjektene vil bli realisert først. Det legges også opp til et "enkelt" system, som i minst mulig grad krever tilleggsvurderinger av de enkelte anleggene. Det vil sikre et effektivt system og bidra til å redusere usikkerheten for aktuelle prosjekter.

Lovforslaget legger opp til å utstede sertifikater til anlegg med byggestart etter 1. januar 2004. For anlegg med byggestart før dette tidspunktet vil det ikke utstedes sertifikater, med unntak for opprusting og modernisering og for anlegg som har vært ute av drift i en periode. Her skiller det norske lovforslaget seg fra den svenske elsertifikatorordningen, hvor et stort volum eksisterende produksjon havnet innenfor systemet. Det var flere årsaker til dette. Bl.a. ønsket man i Sverige å unngå at biomassebasert produksjon skulle konvertere til bruk av fossile brennstoff. NITO forstår argumentasjonen om å sette en tidsgrense for hvilke anlegg som skal inkluderes. Samtidig bør en tilstrebe en ordning som i størst mulig grad samstemmes med den svenske, og unngå uheldige vridninger som kan påvirke lønnsomheten for norske produsenter. Blant annet deltar flere industribedrifter i det frivillige sertifikatmarkedet med produksjonsanlegg som ble igangsatt før 1. januar 2004. NITO ber derfor departementet vurdere nærmere om sertifikatberettigede anlegg kan harmoniseres med gjeldende regelverk i Sverige.

I lovforslaget er det lagt opp til at el-leverandørene skal være elsertifikatpliktige. Det presenteres to forslag til løsninger for hvordan kostnadene kan fordeles på sluttbrukerne. I det ene alternativet er det foreslått at kostnadene fordeles på alle forbrukere i henhold til kraftforbruket. I det andre alternativet er det foreslått at områder som har fritak for el-avgift eller redusert sats unntas (det vil primært si industrien). NITO mener det må være en forutsetning at norske virksomheter får de samme rammebetingelsene som det de har i Sverige. Det betyr at kraftkrevende industri må unntas for kvoteplikt for den el som forbrukes i produksjonsprosessen, slik det gjøres i Sverige. Så lenge svensk industri er unntatt i deres ordning og europeisk industri heller ikke er omfattet av tilsvarende ordninger, er det kun det andre alternativet som sikrer norsk industri rammevilkår på linje med konkurrentene. Etter NITOs syn er det tungtveiende industri- og distriktpolitiske grunner for unntak for kraftkrevende industri.

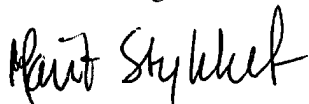
NITO er tilfreds med departementets forslag som omhandler fornybare energikilder. Det er viktig at all ny vannkraft, inkludert opprusting og utvidelse, kvalifiserer som ny fornybar kraft. Dette vil bidra til å utnytte det store potensialet som ligger i en skånsom utbygging, opprusting og vedlikehold av eksisterende anlegg og linjenett, hvor vi i dag har et stort etterslep. NITO vektlegger i denne sammenheng betydningen av å ha tilstrekkelig kompetanse og arbeidsplasser på dette området i Norge. Innefor norsk kraftforsyning har man fortsatt et høyt kunnskapsnivå både innefor teknologi og hydrologi. Vi må ikke sette oss i en situasjon hvor denne kompetansen forvitrer.

Det er også positivt at lovutkastet åpner for at energikilder eller teknologier som ikke er eksplisitt nevnt, kan bli berettiget til elsertifikater. Det bør stimulere til økt satsing på forskning og teknologiutvikling på dette området.

Lovforslaget bygger på Fornybarhetsdirektivets definisjon av fornybar energi. I utgangspunktet virker dette fornuftig, men det utelukker energibærere og energiløsninger som det kan være rasjonelt å inkludere for å sikre økt energieffektivitet. Varme/energigjenvinning er ikke inkludert i forslag til lov. Departementet viser blant annet til at det er knyttet problemer til å måle og kontrollere varme/energigjenvinning i et slikt system. NITO er i utgangspunktet enig i at industriprosesser som benytter fossile energikilder i utgangspunktet ikke bør være sertifikatberettiget. El-energi fra spillvarmen bør imidlertid inkluderes, så lenge den kun er et biprodukt som ellers går tapt. Begrunnelsen er at dette vil bidra til at mye ny kraft kommer ut i markedet¹, uten at uttaket av fossile brensler øker. Etter NITOs syn er dette er også i tråd med intensjonen i sertifikatordningen, og en liberal praksis vil derfor være riktig på dette området.

NITO er Norges største teknologorganisasjon med mer enn 51 000 medlemmer og Norges største frittstående arbeidstakerorganisasjon. Etter vårt syn bør NITO være en åpenbar høringsinstans på dette området. I samtale med saksbehandler 28.1 ble det beklaget av NITO ikke sto på høringslista, og forsikring om at NITOs innspill er med i behandlingen, selv om den kommer noe sent. Avslutningsvis ber vi om at NITO er høringsinstans ved senere anledninger.

Med vennlig hilsen

Marit Stykket
President

Tone Tønnessen
Utredningsleder

Telefon 22 05 35 51
tone.tonnessen@nito.no

¹ NVE viser i sin utredning til at en slik liberal praksis vil øke det samlede gjenvinningspotensialet fra 1,9 til 3,4 TWh.